

ROZDÍLY V OSOBNOSTNÍM PROFILU U POLICISTŮ VŮČI BĚŽNÉ POPULACI¹

U osob sloužících u policie se předpokládá, že jsou nositeli určitých osobnostních rysů (resp. jejich specifické míry), které utváří tzv. „policejní osobnost“. Skládá se ze vzájemně souvisejících osobnostních charakteristik včetně statečnosti, loajality, cynismu, podezřívavosti, fyzické odvahy, sebeprosazování, agrese, nedůvěřivosti, konzervatismu, dogmatismu (např. Bennett & Greenstein, 1975; Twersky-Glas, 2005)

Tyto psychické rysy mohou mít různý původ (Bennett & Greenstein, 1975; Check & Klein, 1977):

- **Predispoziční model** – policejní osobnost se skládá z vlastností, které měl jedinec před vstupem do bezpečnostní složky
- **Selekční model** – do bezpečnostních složek jsou přijímány pouze určité typy osobností
- **Socializační model** – policejní osobnost je artefaktem procesů policejní práce
- **Nulový model** – policisté mají stejně vyjádřené osobnostní rysy jako běžná populace

Společným tématem popisujícím osobnost policie je myšlenka, že policisté jsou samostatnou skupinou, kterou lze identifikovat na základě určitého souboru osobnostních charakteristik. Jedna z mála novodobějších vědeckých studií, která ve svém šetření využila známý koncept Big five, přinesla zjištění, že osoby sloužící u police dosáhly v dotazníku výrazně nižšího skóre v otevřenosti vůči zkušenosti oproti běžné populaci (TenEyck, 2023).

Charakteristika výběrového souboru

Pro didaktické účely bylo vytvořeno v programu R studiu 1000 responsí (jde tedy o simulovaná data). 500 pozorování reprezentovalo běžnou populaci a druhá polovina 500 respondentů zastupovala příslušníky policejního sboru. U každého respondenta byly generovány tyto proměnné a regresory:

---

¹ Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=310>

Závisle proměnná

Vytvořili jsme celkem pět závisle proměnných (hrubý skór), které korespondovaly s konceptem Big Five:

1. Neuroticismus
2. Extraverze
3. Svědomitost
4. Otevřenost vůči zkušenostem
5. Přívětivost

Regresory

- **Pohlaví** – Při tvorbě této proměnné jsme vycházeli ze skutečnosti, že většinu osob u policejních složek tvoří muži. Proto zde byla kladena podmínka na určitý poměr mezi pohlavím. Nulou byly kódovány ženy, jedničkou muži.
- **Věk** – do scriptu pro tvorbu věku jsme zadali celkem tři podmínky:
  - Věk se musí pohybovat od 18 do 65 let,
  - s průměrnou hodnotou 30 let, přičemž hodnoty mají normální rozložení, a
  - směrodatnou odchylkou 5,5.
- **Skupina** – tato proměnná rozřazuje respondenty do 2 skupin. Číslo nula označuje běžnou populaci, číslo jedna je přiřazeno respondentům od policie.

Charakteristiku a popis obou skupin najdeme v tabulce níže.

Tabulka č. 1: Charakteristika výzkumného souboru

	n	Průměr	Věk			Pohlaví	
			SD	Min.	Max.	Muži	Ženy
Běžná populace	500	30,42	5,53	18	47	394 (79 %)	106 (21 %)
Policisté	500	30,06	5,58	18	47	397 (79 %)	103 (21 %)

Použitá statistická analýza

Pro srovnání dvou osobnostních profilů jsme aplikovali metodu MANOVA. Multivariační analýza rozptylu (MANOVA) se používá na testování vlivu nezávislých proměnných na vícerozměrnou závislou proměnnou v rámci jednoho modelu (Drápela, nedat.).

Výsledky

V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty testových statistiky a Wilksovy lambdy.

Tabulka č. 2: Výsledky testu MANOVA

Regresor	Wilksova lambda	Testová statistika	P – hodnota
Věk	1,00	0,97	0,44
Skupina	0,81	47,32	0,00
Pohlaví	1,00	0,62	0,69

U zařazených regresorů (proměnných) lze spatřit, že vytvořené skupiny se signifikantně liší co do osobnostního profilu. Naopak proměnné pohlaví nebo věk v naší analýze nenabývaly statisticky významné odlišnosti. Pro prozkoumání rozdílů v osobnostním profilu napříč skupinami jsme využili vícerozměrný *Hotellingův* T^2 (tabulka níže představuje výsledky obou skupin u jednotlivých škál).

Tabulka č. 3: Výsledky t-testu při použití vícerozměrného Hotellingův T^2

Proměnné	Průměr - běžná populace	Průměr - policisté	Sm. odch. běžná populace	Sm. odch. policisté	T – hodnota	P – hodnota
Neuroticismus	24,63	25,09	6,91	7,11	-1,03	0,30
Extraverze	25,13	25,04	6,45	7,13	0,20	0,84
Svědomitost	25,27	25,20	6,87	7,31	0,16	0,88
Otevřenost vůči zkušenostem	24,54	29,96	6,84	3,89	-15,42	0,00
Přívětivost	25,28	25,10	7,10	6,93	0,41	0,69

Všech pět škál bylo jednotlivě prozkoumáno mezi dvěma skupinami. Ty se ve čtyřech z pěti škál – konkrétně neuroticismus, extraverze, svědomitost a přívětivost – statisticky významně neodlišovaly. Naopak signifikantní rozdíl byl nalezený u škály Otevřenost vůči zkušenostem. Policisté nabývali vyšší² průměrné hodnoty než běžná populace.

Zhodnocení modelu

Cílem této práce bylo prozkoumat odlišnosti v osobnostní struktuře u běžné populace a policistů za pomoci multivariační analýzy rozptylu (MANOVA). Z našich simulovaných dat vyplývá, že policisté se co do osobnostní struktury odlišují vůči běžné populaci. Konkrétně v otevřenosti vůči zkušenostem, kdy policisté skórovali výše na škále Otevřenost vůči zkušenostem, a tedy jsou otevřenější novým příležitostem.

² Při tvorbě dat v R studiu autor vytvořil pro policisty průměrnou hodnotu dat o 5 bodů vyšší; až v konečné fázi si uvědomil, že záměrem bylo vytvořit průměrnou hodnotu nižší. V konečném důsledku se nic závažného neděje, jelikož data měla demonstrovat odlišnost v osobnostním profilu.

Seznam použitých zdrojů

Bennett R. R., Greenstein T. (1975). The police personality: A test on the predispositional model. *Journal of Police Science and Administration*, 3(4), 439–445.

Drápela, K. (nedat). *Vícerozměrná analýza rozptylu (MANOVA) – její předpoklady a využití*.

Získané 28.3.2023 online z

http://user.mendelu.cz/drapela/Statisticke_metody/Tutorialy/MANOVA.doc

Check J. V. P., Klein J. F. (1977). The personality of the American police: A review of the literature. *Crime and Justice*, 5(1), 33–46.

TenEyck, M. F. (2023). The “Police Personality”: Is it Real? *Police Quarterly*, 0(0).

<https://doi.org/10.1177/10986111231193032>

Twersky-Glasner A. (2005). Police personality: What is it and why are they like that? *Journal of Police and Criminal Psychology*, 20(1), 56–67.